

Міністерство освіти і науки України

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету педагогіки і психології

Бондар В.І.

(підпис)

«___»_____2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Педагогіка
освітнього рівня «бакалавр»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 053 Психологія. Пактична психологія
Шифр за навчальним планом ГС06

Київ 2019

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми з «Педагогіки» затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «___» _____20___ року, протокол № ____ .

Розробники програми: Бондар В.І., академік АПН України, доктор педагогічних наук, професор; Лозенко А.П., кандидат педагогічних наук, доцент; Коханко О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і методики початкової освіти

« __ » 2019 року, протокол № _____

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Шапошнікова І.М.

Затверджено на засіданні кафедри

(назва кафедри)

«___» _____201__ року, протокол № _____

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ГС06

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Кількість кредитів - 3		<p>За джерелом інформації: словесні, наочні, практичні; за логікою руху змісту: індуктивні, дедуктивні, традиційні;</p> <p>за рівнем пізнавальної активності та самостійності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, часткового пошуку, дослідницькі. Інтерактивні методи навчання, методи і прийоми технології гуманно-особистісної орієнтації педагогічного процесу у ЗВО.</p>
Спеціальність <u>053 Психологія</u>	Загальна кількість годин - 90		
Освітній рівень Бакалавр	Лекції:		
	Денна	Заочна	
	Практичні заняття:		
Нормативна	18 год.		
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: II	24 год.		
	Індивідуальна робота:		
Семестр III	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 3 - самостійна робота	48 год.		
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська			<p>Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи тестовий контроль.</p> <p>Форма підсумкового контролю: екзамен</p>

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні основи педагогіки, теорія навчання і виховання.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальний курс «Педагогіка» взаємопов'язаний із дисциплінами, які вивчали або вивчають студенти спеціальності «Практична психологія» впродовж 1 і 2 років навчання, а саме: «Загальна психологія з практикумом», «Вікова психологія», «Вікова фізіологія і валеологія», «Педагогічна психологія» та є основою подальшого вивчення психолого-педагогічних дисциплін впродовж наступних 3 і 4 років навчання.

Мета курсу: сформувати у майбутніх практичних психологів систему знань із загальних основ педагогіки, умінь організації навчально-виховного процесу у середній загальноосвітній школі.

Завдання курсу:

- сформувати майбутніх практичних психологів систему знань понятійно-категоріального апарату та теоретико-методологічних основ педагогіки, вмінь аналізувати предмет і завдання педагогіки, виділяти суттєві зв'язки педагогіки з психологією;

- сформувати майбутніх практичних психологів систему знань та вмінь планування, організації та здійснення навчально-виховного процесу у середньому навчальному закладі.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p>Знати предмет і завдання педагогіки, історію її становлення та розвитку, зв'язок педагогіки з психологією.</p> <p>Вміти аналізувати предмет і завдання педагогіки, виділяти суттєві зв'язки педагогіки з психологією</p>	<p>Здатність практичного психолога надавати кваліфіковану допомогу вчителям, батькам в освітньому процесі щодо ефективного розвитку кожного учня.</p>
2.	<p>Знати зміст освіти сучасної загальної середньої школи, державні документи, що його регулюють;</p> <p>Вміти визначати зміст навчального матеріалу, виділяти логічно завершені змістові одиниці</p>	
3.	<p>Знати про освітній процес як цілісну систему, його структуру, функції.</p> <p>Вміти аналізувати та проектувати освітній процес як цілісну систему, будувати правильно мету та цілі навчання та виховання учнівської молоді.</p>	<p>Здатність реалізовувати у взаємозв'язку основні функції навчання: освітню, розвивальну, виховну, пізнавальну, стимулюючо-мотиваційну.</p>
4.	<p>Знати методи, форми, засоби навчання та виховання школярів, урок як основну форму навчання та його проектування; найефективніші сучасні технології навчання та виховання.</p> <p>Вміти вибирати та конструювати найоптимальніші методи, прийоми, засоби та форми організації навчання та виховання школярів.</p>	
5.	<p>Знати способи контролю і оцінки навчальних досягнень учнів та їх рівня вихованості.</p> <p>Вміти підбирати потрібні засоби та методи контролю якості знань учнів, їх рівня вихованості та оцінювати.</p>	

6.	<p>Знати закономірності і принципи організації освітнього процесу у сучасній школі.</p> <p>Вміти керуватися основними принципами та правилами навчання у загальній середній школі різних типів.</p>	
	<p>Знати: сутність процесу виховання, принципи та закономірності виховання; загальні методи виховання, їх класифікацію; зміст виховного процесу; форми виховання: виховання особистості в колективі, сімейне виховання, взаємозв'язок школи та сім'ї, позакласне та позашкільне виховання.</p> <p>Вміти керуватися основними закономірностями, принципами та правилами виховання у загальній середній школі різних типів.</p>	<p>Здатність здійснювати функції планування та реалізації виховного процесу середньому навчальному закладі як цілісної системи.</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна (вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
1.	Основи педагогіки		8	4		8					
	Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання педагогіки, методологія педагогічної науки.		4	2		4					
	Тема 2. Виховання, розвиток і формування особистості в період шкільного навчання.		4	2		4					
2.	Дидактика		12	8		20					
1.1	Тема 1. Дидактика як галузь педагогіки			1		3					

1.2	Тема 2. Система освіти в Україні. Зміст освіти у сучасній школі		2	1		3					
1.3	Тема 3. Процес навчання як цілісна система		2	2		3					
1.4	Тема 4. Методи, прийоми та засоби навчання		3	2		5					
1.5	Тема 5. Форми організації процесу навчання. Проектування та аналіз уроку як цілісної системи		3	2		4					
1.6	Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів. Закономірності і принципи навчання		2	2		2					
2.	Теорія виховання		6	12		20					
2.1	Сутність процесу виховання, його закономірності та принципи здійснення.		1	2		3					
2.2	Методи виховання особистості.		1	2		4					
2.3	Зміст виховання. Основні напрямки виховання.		1	2		5					
2.4	Особистість і колектив.		1	2		3					
2.5	Форми організації позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями		1	2		3					
2.6	Взаємодія та співпраця школи і сім'ї у вихованні особистості дитини		1	2		2					
Всього: 90 год.			26	24		40					

IV. Зміст дисципліни

Змістовий модуль 1 «Основи педагогіки».

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання педагогіки, методологія педагогічної науки.

1. Об'єкт, предмет і завдання педагогіки. Її основні категорії.
2. Сутність сучасної методології педагогіки як системи філософських поглядів гуманістичної традиції.
3. Історичний шлях розвитку наукової педагогіки в контексті розширення її змісту та розгалуження сфер. Загальна та окремо-наукова методології педагогіки.
4. Зв'язок педагогіки з іншими науками та структура навчальної дисципліни.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Державна національна програма „Освіта”(Україна ХХІ століття) Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма, Заходи від 03.11.1993 № 896; Документ 896-93-п, чинний, поточна редакція - Редакція від 29.05.1996, <http://zakon.rada.gov.ua/go/896-93-%D0%BF>
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.08.2019, підстава - [2745-VIII https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)
3. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст.. <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / Упорядники : Л. Гриневич, О. Ельконін, С. Калашнікова та ін.. / Міністерство освіти і науки України. 2016. С. 14: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді (МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ. НАКАЗ від № 641 від 16 червня 2015 року) <http://osvita.ua/>
6. [Волкова Н.П.](#) Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. - 2-ге вид., переробл., допов. - Київ : Академвидав, 2007. - 615 с.
7. Ягупов В.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. пед. спец. вищ. навч. закл. / В. В. Ягупов. - К. : Либідь, 2003. - 560 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / М. М. Фіцула. - 3-тє вид., стер. - К. : Академвидав, 2009. - 559 с. - (Серія "Альма-матер").
9. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. - 5.вид., доп. і перероб. - К. : [б.в.], 2007. - 656 с.
10. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
11. А.І.Кузьмінський. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с. -
12. Історія педагогіки [Текст] : навч. посіб. : у 2 кн. / І. В. Зайченко. - К. : Слово, [2010] - 2010.
13. Зайченко І.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Зайченко. - 2-ге вид. - К. : Освіта України : КНТ, 2008. - 528 с.
14. Ярошинська О.О. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. / Ярошинська О. О. ; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. - Умань : Жовтий, 2010. - 164 с.
15. Барбашова І. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ірина Барбашова. - Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2010. - 125 с.
16. Омельчук В.В. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Омельчук. - Рівне : Волинські обереги, 2013. - 167 с.
17. Галузинський В.М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] : навч. посібник для студ. вузів, які вивч. дисципліну "Педагогіка" / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. - Рівне : [б.в.], 1996. - 237 с.

Тема 2. Мета та завдання сучасного виховання.

1. Поняття про мету виховання, критерії цілепокладання в педагогіці. Історико-педагогічний аналіз найбільш вагомих світових виховних концепцій в контексті основної мети та завдань виховання. Ієрархія цілей виховання.
2. Чинники сучасного національного виховання. Визначення мети виховання в законі України “Про освіту” та інших урядових документах (“Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст.”, “ Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді” тощо).
3. Характеристика складових частин виховання.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Державна національна програма „Освіта”(Україна ХХІ століття) Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма, Заходи від 03.11.1993 № 896; Документ 896-93-п, чинний, поточна редакція - Редакція від 29.05.1996, <http://zakon.rada.gov.ua/go/896-93-%D0%BF>
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.08.2019, підстава - [2145-VIII https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)
3. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст.. <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти і науки України 16.06.2015 № 641 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#n132>
5. [Волкова Н.П.](#) Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. - 2-ге вид., переробл., допов. - Київ : Академвидав, 2007. - 615 с.
6. Ягупов В.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. пед. спец. вищ. навч. закл. / В. В. Ягупов. - К. : Либідь, 2003. - 560 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / М. М. Фіцула. - 3-тє вид., стер. - К. : Академвидав, 2009. - 559 с. - (Серія "Альма-матер").
8. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. - 5.вид., доп. і перероб. - К. : [б.в.], 2007. - 656 с.
9. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
10. А.І.Кузьмінський. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
11. Історія педагогіки [Текст] : навч. посіб. : у 2 кн. / І. В. Зайченко. - К. : Слово, [2010] - 2010.
12. Зайченко І.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Зайченко. - 2-ге вид. - К. : Освіта України : КНТ, 2008. - 528 с.
13. Ярошинська О.О. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. / Ярошинська О. О. ; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. - Умань : Жовтий, 2010. - 164 с.
14. Барбашова І. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ірина Барбашова. - Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2010. - 125 с.
15. Омельчук В.В. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Омельчук. - Рівне : Волинські обереги, 2013. - 167 с.
16. Галузинський В.М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] : навч. посібник для студ. вузів, які вивч. дисципліну "Педагогіка" / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. - Рівне : [б.в.], 1996. - 237 с.

Тема 3. Виховання, розвиток і формування особистості в період шкільного навчання.

1. Поняття розвитку особистості, рушійні сили та закономірності розвитку. Закони і закономірності становлення особистості.
2. Спадковість, середовище й виховання в розвитку особистості.
3. Активність, діяльність, спілкування, їх функції в розвитку особистості.
4. Вікова періодизація в педагогіці.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Фіцула М.М. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / М. М. Фіцула. - 3-тє вид., стер. - К. : Академвидав, 2009. - 559 с. - (Серія "Альма-матер").
2. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. - 5.вид., доп. і перероб. - К. : [б.в.], 2007. - 656 с.
3. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
4. А.І.Кузьмінський. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с. -
5. Історія педагогіки [Текст] : навч. посіб. : у 2 кн. / І. В. Зайченко. - К. : Слово, [2010] - 2010.
6. Зайченко І.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Зайченко. - 2-ге вид. - К. : Освіта України : КНТ, 2008. - 528 с.

7. Ярошинська О.О. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. / Ярошинська О. О. ; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. - Умань : Жовтий, 2010. - 164 с.
8. Барбашова І. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ірина Барбашова. - Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2010. - 125 с.
9. Омельчук В.В. Загальні основи педагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Омельчук. - Рівне : Волинські обереги, 2013. - 167 с.
10. Галузинський В.М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] : навч. посібник для студ. вузів, які вивч. дисципліну "Педагогіка" / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. - Рівне : [б.в.], 1996. - 237 с.
11. Подласый И.П. Педагогика [Текст] : в 3 кн.: учеб. для студ. вузов, обуч. по направлениям подгот. и спец. в области "Образование и педагогика" / И. П. Подласый. - М. : ВЛАДОС, 2007 .
12. Сластенин В.А. Педагогика [Текст] : учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин [и др.]. - М. : Школа-Пресс, 1997. - 512 с.
13. Кукушин В.С., Болдырева-Вараксина А.В. Педагогика начального образования [Текст] : учеб. пособие для студ. пед. вузов / В. С. Кукушин, А. В. Болдырева-Вараксина. - М. ; Ростов н/Д : Издательский центр "МарТ", 2005. - 589 с.
14. Зимняя И.А. Педагогическая психология [Текст] : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / И. А. Зимняя. - Ростов-на-Дону : Феникс, 1997. - 480 с.

Змістовий модуль 2. Дидактика як цілісна система.

Тема 2.1. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Дидактика як галузь педагогіки

1. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна, етапи її розвитку. Предмет, завдання та функції педагогіки.
2. Виникнення і становлення педагогічної професії. Роль учителя у суспільному розвитку.
3. Основні педагогічні погляди Я.А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, Й.Г. Песталоцці, Й.Ф. Гербарта, К.Д. Ушинського, Дж. Дьюї, Г.Г. Ващенко, П.Я. Гальперина, В.О. Сухомлинського, А.С. Макаренка).
4. Поняття дидактики, її функції, завдання та предмет вивчення. Основні категорії дидактики.
5. Дидактика як цілісна система. Зв'язок теорії навчання з іншими науками.
6. Методи дослідження в педагогіці.

Тема 2.2. Система освіти в Україні. Зміст освіти в сучасній школі

1. Освітня система України, її структура.
2. Нормативно-правова база, що регулює освітню систему в Україні.
3. Поняття про зміст освіти.
4. Основні документи, що відображають зміст освіти: державний стандарт освіти, навчальний план, навчальні програми, навчальні підручники, посібники. Їх призначення та структура.
5. Сучасні реформи змісту освіти. Фактори, що зумовлюють зміст освіти та сучасні вимоги до його формування.

Тема 2.3. Процес навчання як цілісна система

1. Поняття процесу навчання. Викладання, учіння та пізнання. Функції процесу навчання: освітня, розвивальна, виховна.
2. Процес навчання як система. Структура процесу навчання (цільовий, стимулюючо-мотиваційний, змістовий, операційно-діяльнісний, контрольню-регулюючий, оцінно-результативний компоненти).
3. Ланки процесу засвоєння знань: сприймання, осмислення, розуміння, узагальнення і систематизація, застосування на практиці. Дидактична одиниця (клітинка) процесу навчання: поняття, структура.
4. Цілепокладання в дидактиці. Сутність понять мета та ціль. Мета і завдання: їх співвідношення. Ієрархія цілей у процесі навчання.

Тема 2.4. Методи, прийоми та засоби навчання

1. Поняття про методи навчання, їх ознаки. Функції методу навчання: навчальна, виховна, розвивальна, організаційна, пізнавальна, стимулюючо-мотиваційна.
2. Класифікації методів навчання. Методи навчання за джерелом передачі інформації (за зовнішньою формою): словесні, наочні, практичні. Методи за рівнем пізнавальної активності та самостійності учнів (за внутрішньою сутністю): пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький. Методи навчання за логікою розгортання змісту (за внутрішньою сутністю): індуктивний, дедуктивний, традуктивний та ін.
3. Модель загальних методів навчання. Вибір (критерії, послідовність) та конструювання методів навчання.
4. Поняття про прийом навчання.
5. Засоби навчання, їх призначення, функції та види.

Тема 1.5. Форми організації навчання. Урок як основна форма організації процесу навчання у школі

1. Види навчання та їх характеристика: догматичне, пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, дистанційне, розвивальне, модульне.
2. Поняття про форми організації навчання, історія їх виникнення: індивідуальне, індивідуально-групове, класно-урочна система, Белл-ланкастерська система взаємного навчання, Мангеймська форма вибіркового навчання, Дальтон-план, план Трампа, бригадно-лабораторне навчання.
3. Урок як основна форма організації навчання у школі та цілісна дидактична система. Особливості уроку. Вимоги до сучасного уроку. Компоненти уроку. Відомі підходи до класифікації уроків. Типологія уроків за основною дидактичною метою та їх структура: урок засвоєння нових знань; урок формування вмінь і навичок; урок застосування знань, умінь і навичок; урок узагальнення і систематизації; урок перевірки, оцінки та корекції знань, умінь і навичок; комбінований урок. Нестандартні уроки.
4. Позаурочні форми організації навчання молодших школярів (факультативи, екскурсії, лекції, семінари, дискусії, змагання, брейн-ринги, брифінги, «круглі столи», конференції, позакласне читання, лабораторні заняття, консультації, практикуми, репетиторство, домашні заняття, екзамени, заліки, колоквиуми).
5. Форми організації навчальної діяльності учнів на уроці, їх види та характеристика.
6. Проектування уроку як цілісної системи та його аналіз.

Тема 2.6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів. Закономірності і принципи навчання

1. Поняття контролю навчальних досягнень учнів, його завдання, функції (освітня, виховна, розвивальна, мотиваційно-стимулююча, управлінська) та види (попередній, поточний, тематичний, підсумковий, заключний). Основні принципи, що регулюють контроль навчальних досягнень учнів (гласність, об'єктивність, систематичність, диференційованість, індивідуалізація).
2. Оцінювання навчальних досягнень учнів. Загальні критерії оцінювання. Поняття ключових та предметних компетентностей.
3. 12-ти бальна система оцінювання. Рівні навчальних досягнень учнів (початковий, середній, достатній, високий).
4. Методи педагогічного діагностування та оцінювання навчальних досягнень учнів.
5. Сутність законів і закономірностей у дидактиці. Внутрішні і зовнішні закономірності процесу навчання, їх характеристика.
6. Поняття про принципи та правила навчання у дидактиці. Номенклатура принципів навчання та їх реалізація.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Базові

1. Бабанский Ю. К. Избранные педагогические труды / Ю. К. Бабанский; [Сост. М. Ю. Бабанский; Авт. вступ. ст. Г. Н. Филонов и др.]; АПН СССР М. : Педагогика, 1989 - 558,[2] с.
2. Бондар В. І. Дидактика [Электронный ресурс] : підручник для студ. вищ. пед. навч. закладів / В. І. Бондар ; М-во освіти і науки України. - Київ : Либідь, 2005. - 264 с.

3. Бондар В.І. Дидактика: теорія і технологія її вивчення [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. спец. "Початкова освіта" / В. І. Бондар, О. Г. Коханко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т педагогіки і психології. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - 145 с.
4. Бондар В.І. Теорія та технологія управління процесом навчання в школі [Електронний ресурс] / В. Бондар ; - К. : Школяр, 2000. - 192 с.
5. Бондар В.І., Коханко О.Г. Проектування уроку як оптимальної системи (Матрично-модульний підхід). Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Початкова освіта» / В.І.Бондар, О.Г.Коханко; Київ: ТОВ «Поліграфічний центр «Фоліант», 2008. – 54 с.
6. [Волкова Н.П.](#) Педагогіка : навч. посіб. / Н. П. Волкова. - 2-ге вид., переробл., допов. - Київ : Академвидав, 2007. - 615 с.
7. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник : словарь / С. Гончаренко. - Київ : Либідь, 1997. - 376 с.
8. Державна національна програма „Освіта”(Україна ХХІ століття) www.uazakon.com
9. Зайченко І.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Зайченко. - 2-ге вид. - К. : Освіта України : КНТ, 2008. - 528 с.
10. Закон України «Про вищу освіту» (Закон від 01.07.2014 № 1556-VII) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
11. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.08.2019, підстава - [2745-VIII](#) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
12. Державний стандарт початкової загальної освіти в Україні. – П О С Т А Н О В А Кабінету міністрів України постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. - <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
13. Дьяченко В.К. Дидактика [Текст] : учеб. пособие для систем повышения квалификации работников образования / В. К. Дьяченко. - М. : Народное образование, 2006 . Т. 2. - [Б. м.] : [б.и.], 2006. - 380 с.
14. Зайченко І.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Зайченко. - 2-ге вид. - К. : Освіта України : КНТ, 2008. - 528 с.
15. Кодлюк Я. Дидактика початкової школи: практичний курс [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ярослава Кодлюк ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, Ін-т педагогіки і психології. - Т. : Астон, 2013.
16. КОНЦЕПЦІЯ реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року СХВАЛЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>
17. Коменский Я. А. Великая дидактика // Коменский Я. А. и др. Педагогическое наследие / Сост. В. М. Кларин, А. Н. Джурицкий. — М.: Педагогика, 1989. — С. 11—106.
18. Краевский В.В., Хуторской А.В. Основы обучения. Дидактика и методика / В.В. Краевский, А.В. Хуторской. - Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. — М.: Академия, 2007. — 352 с.
19. Максименко В.П. Дидактика: теорія і практика уроку в початковій школі [Текст] : навч.-метод. посіб. / В. П. Максименко. - Хмельницький : ХмЦНІ, 2012. - 53 с.
20. Малафійк І.В. Дидактика [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Малафійк. - Рівне : РДГУ, 2003. - 470 с.
21. Малафійк І.В. Дидактика новітньої школи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. В. Малафійк. - Київ : Слово, 2015. - 630, [1] с.
22. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. - 5.вид., доп. і перероб. - К. : [б.в.], 2007. - 656 с.
23. Особливості оцінювання навчальних досягнень початкової школи (<https://vseosvita.ua/webinar/sistema-ocinuvanna-v-novij-ukrainskij-skoli-7.html>), його загальна мета та цілі, функції (контролююча, навчальна, діагностично-коригуюча, стимулюючо-мотиваційна, розвивальна, виховна та функція управління процесом навчання) та види (поточний, підсумковий (тематичний) <https://vseosvita.ua/webinar/sistema-ocinuvanna-v-novij-ukrainskij-skoli-7.html>).

24. Педагогічний словник [Текст] / АПН, Ін-т педагогіки ; підгот. Н. Б. Копиленко [та ін.] ; відп. ред. М. Д. Ярмаченко. - К. : Педагогічна думка, 2001. - 516 с.
25. Подласый И.П. Педагогика [Текст] : в 3 кн.: учеб. для студ. вузов, обуч. по направлениям подгот. и спец. в области "Образование и педагогика" / И. П. Подласый. - М. : ВЛАДОС, 2007 .
26. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / О. Я. Савченко. - Вид. 2-ге. - К. : Грамота, 2013. - 503 с.
27. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии [Текст] : учеб. пособие для пед. вузов и ин-тов повышения квалификации / Г. К. Селевко. - М. : Народное образование, 1998. - 256 с.
28. Сластенин В.А. Педагогика [Текст] : учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / В. А. Сластенин [и др.]. - М. : Школа-Пресс, 1997. - 512 с.
29. Фіцула М.М. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / М. М. Фіцула. - 3-тє вид., стер. - К. : Академвидав, 2009. - 559 с. - (Серія "Альма-матер").
30. Системно-деятельностный подход в обучении [[Текст] :] : научно-методическое пособие / А. В. Хуторской ; Ин-т образования человека, Центр дистанционного образования "Эйдос" Москва : Эйдос : Ин-т образования человека , 2012 - 62 с.
31. Хуторской А. В. Современная дидактика. / А. В. Хуторской. Учебное пособие. 2-е изд., перераб. — М.: Высшая школа, 2007. — 639 с.

Допоміжні:

1. Алексюк А. М. Методи навчання і методи учіння. – К.: Знання, 1980. – 48 с.
2. Бондарь В. И. Управленческая деятельность директора школы: дидактический аспект. – К.: Рад. шк., 1987. – 160 с.
3. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения: опыт теоретического и экспериментального психологического исследования. – М., 1986.
4. Дидактика современной школы / Под ред. В. А. Онищука. – К., 1987.
5. Занков Л. В. Обучение и развитие / Экспериментально-педагогические исследования): Избранные педагогические труды. – М., 1990.
6. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. Навчальний посібник. – Тернопіль, 1996. – 436 с.
7. Лернер И. Я. Дидактические основы методов обучения. – М., 1981.–184 с.
8. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.
9. Оконь В. Введение в общую дидактику: Пер. с польск. Л. Г. Кашкуевича, Н. Г. Горина. – М.: Высш. шк., 1990. – 382 с.
10. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.метод. посіб. /Пометун О., Пироженко Л. – К.: ВСК, 2004. - 192 с.
11. Теоретические основы процесса обучения в советской школе / Под ред. В. В. Краевского, И. Я. Лернера. – М., 1989.
12. Хуторской А. В. Практикум по дидактике и методикам обучения. – СПб.: Питер, 2004. – 541 с.
13. Щукина Г. И. Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процессе. – М., 1979.
14. Якиманская И.С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе. – М., 1996.
15. <http://www.mon.gov.ua> – сайт Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України.
16. <http://pidruchniki.ws> – сайт підручників.
17. <http://hklub.npu.edu.ua> – бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова.
18. <http://irbis-nbuv.gov.ua> – електронні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
19. <http://www.dnpb.gov.ua> - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

Змістовий модуль 3. Теорія виховання

Тема 3.1. Сутність процесу виховання, його закономірності та принципи здійснення

1. Виховання як суспільне та педагогічне явище.

2. Сутність процесу виховання, його основні риси. Рушійні сили виховання.
3. Структура виховного процесу як цілісної системи. Етапи процесу виховання.
4. Самовиховання та перевиховання.
5. Закономірності та принципи виховання.
6. Основи національної системи виховання в Україні. Концепція національно-патріотичного виховання учнівської молоді

Тема 3.2. Методи виховання особистості, їх класифікація та характеристика

1. Поняття про методи і прийоми виховання. Класифікація методів виховання.
2. Методи формування свідомості особистості.
3. Методи організації діяльності дітей та формування досвіду їх суспільної поведінки.
4. Методи стимулювання позитивної поведінки та діяльності школярів.
5. Методи самовиховання особистості.
6. Вибір методів виховання.

Тема 3.3. Зміст виховного процесу. Основні напрямки виховання

1. Розумове виховання особистості дитини. Формування основ наукового світогляду.
2. Моральне виховання сучасних школярів.
3. Система естетичного виховання учнів загальноосвітньої школи.
4. Трудове та економічне виховання як складові процесу виховання.
5. Фізичне виховання в системі загальної середньої освіти.

Тема 3.4. Особистість і колектив

1. Загальне поняття про колектив, його ознаки, функції.
2. Формування особистості у колективі – основа побудови системи виховання.
3. Структура учнівського колективу. Типи дитячих колективів, їх взаємозв'язок.
4. Основні стадії розвитку колективу.
5. Педагогічне управління колективом та шляхи його згуртування.
- 6.

Тема 3.5. Форми організації позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями

1. Виховні системи шкіл та соціуму. Характеристика найбільш відомих виховних систем.
2. Позакласна виховна робота в сучасній школі, її завдання та зміст, форми. Система діяльності та виховні функції класного керівника.
3. Позашкільна виховна робота з учнівською молоддю в Україні.

Тема 3.6. Взаємодія та співпраця школи і сім'ї у вихованні особистості дитини

1. Сімейне виховання у різні періоди розвитку українського суспільства. Особливості і перспективи розвитку сучасної сім'ї, її функції.
2. Стилї сімейного виховання. Благополучні і неблагополучні сім'ї.
3. Психолого-педагогічні особливості діагностики сімей учнів.
4. Традиційні та нетрадиційні форми зв'язку школи з батьками. Підвищення рівня педагогічної культури сім'ї.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Базові

1. **Волкова Н.П. Педагогіка** : навч. посіб. / Н. П. Волкова. - 2-ге вид., переробл., допов. - Київ : Академвидав, 2007. - 615 с.

2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)». – К., 1994.
4. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.08.2019, підстава - 2745-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Державний стандарт початкової освіти від 21 лютого 2018 р. № 87
6. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання. – Харків, 1997.
7. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. – К., 2006.
8. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. - 5-вид., доп. і перероб. - К. : [б.в.], 2007. - 656 с.
9. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
10. А.І.Кузьмінський. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
11. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навч. посібник. 4 видання, доповнене. – К.,2003. – 615с.
12. Педагогіка / За ред. А. М. Алексюка. – К.: Вища школа, 1985. – 296 с.
13. Педагогіка / Под ред. П. И. Пидкасистого. – М., 1998. – 640 с.
14. Подласый И. П. Педагогика. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.
15. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти і науки України 16.06.2015 № 641 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#n132>
16. Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки ЗАТВЕРДЖЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 743-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-2017-%D1%80>
17. Фіцула М.М. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / М. М. Фіцула. - 3-тє вид., стер. - К. : Академвидав, 2009. - 559 с. - (Серія "Альма-матер").
18. Ягупов В.В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. для студ. пед. спец. вищ. навч. закл. / В. В. Ягупов. - К. : Либідь, 2003. - 560 с.

Допоміжні

1. Амонашвили Ш. А. Личностно-гуманная основа педагогического процесса. –Минск, 1990.
2. Бех І. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук. метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 204с.
3. Гликман И.З. Теория и методика воспитания. Воспитатика. – М., 2008.
4. Гуманізація процесу навчання в школі: Навч. посібник / За ред. С. П. Бондар. – 2-ге вид., доповн. – К.: Стилос, 2001. – 256 с.
5. Красовицький М.Ю. Практична педагогіка виховання. – К., 2000.
6. Методика воспитательной работы / Под редакцией В.А. Слостенина – М, 2002.
7. Маленкова Л.И. Теория и методика воспитания. – М. 2004.
8. Подласый И.П. Педагогика начальной школы. - М., 2004.
9. Селевко Г.К. Воспитательные технологии. – М., 2005.
10. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии [Текст] : учеб. пособие для пед. вузов и ин-тов повышения квалификации / Г. К. Селевко. - М. : Народное образование, 1998. - 256 с.
11. Трухін І.О., Шпак О.Т. Основи шкільного виховання: Навчальний посібник. – Київ: „Центр навчальної літератури”, 2004. – 368 с.